

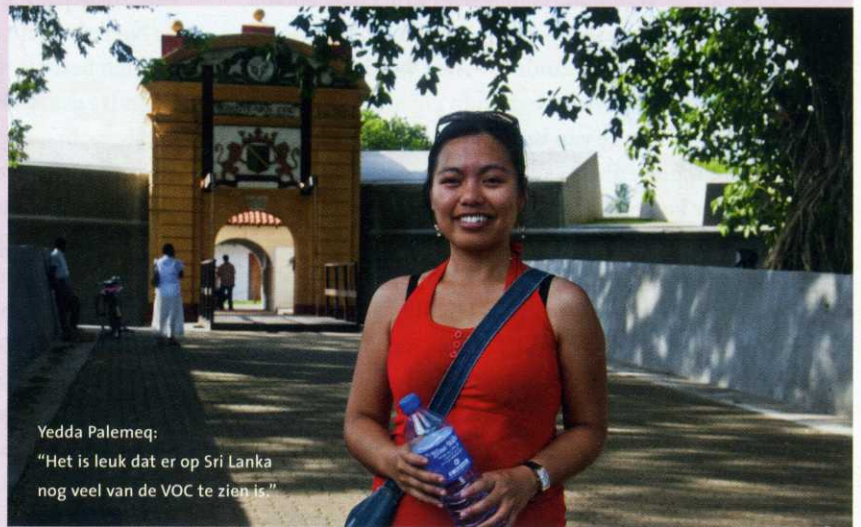
'ENCOMPASS' ONTSLUIT VOC-ARCHIEF VOOR AZIATEN

Een nieuwe kijk op de eigen geschiedenis

De Nederlandstalige koloniale en VOC-archieven waren tot enkele jaren geleden nauwelijks toegankelijk voor buitenlandse onderzoekers. Door het Encompass-programma van de Universiteit Leiden wordt deze schat aan informatie nu ook ontsloten voor historici uit de voormalige koloniën. Transfer reisde naar Sri Lanka en bezocht daar een conferentie over het programma.

Nadeera Seneviratne toont Nederlandse handschriften in het Nationaal Archief in Colombo aan deelnemers van de Encompass-conferentie.

Yedda Palemeq:
 “Het is leuk dat er op Sri Lanka
 nog veel van de VOC te zien is.”

Yedda Palemeq uit Taiwan werd tijdens haar jeugd veelvuldig gediscrimineerd. “Ik behoor tot de Paiwan, een inheems volk dat een minderheid vormt in Taiwan”, vertelt de geschiedenisstudente in augustus, als *Transfer* haar spreekt in een zomers Sri Lanka. “Vanwege mijn huidskleur en uiterlijk werd ik op school uitgemaakt voor wilde. Ik heb me daardoor altijd erg geïsoleerd gevoeld.”

Palemeq is aanwezig op een conferentie, georganiseerd door de Universiteit Leiden, in samenwerking met de *University of Colombo*. Onderwerp van de conferentie is het Encompass-programma van de Leidse universiteit. Dat programma – een afkorting van *Encountering a Common Past in Asia* – stelt studenten uit Indonesië, Sri Lanka, Taiwan, andere Aziatische landen en Zuid-Afrika in staat om Nederlandse documenten uit de VOC- en koloniale periode te lezen en te analyseren.

De Taiwanese masterstudente, die in Leiden studeert met een beurs van het ministerie van Onderwijs, gebruikt de documenten om de geschiedenis van haar volk en andere inheemse volken van Taiwan te bestuderen en te beschrijven. “Daarover is erg weinig bekend”, vertelt ze. “Behalve verhalen die van generatie op generatie mondeling zijn overgeleverd. Onze volksverhalen zijn nauwelijks vastgelegd op schrift. Het was voor mij een openbaring toen ik de geschriften van de VOC-periode onder ogen kreeg! Tot mijn grote verrassing kwam ik zelfs de naam van mijn geboortedorp – Spungundan – tegen!”

“Ik zal altijd bezig blijven met het lezen en analyseren van Nederlandse historische documenten”

Palemeq noemt het heel waardevol om op de conferentie te kunnen praten met andere onderzoekers uit Azië en Nederland die ook gebruikmaken van het archiefmateriaal. Dat biedt een schat aan informatie: alleen al van het VOC-bedrijf zelf ligt 1.200 meter aan documenten in het Nationaal Archief in Den Haag, vertelt Encompass-initiatiefnemer Leonard Blussé, die ook op de conferentie aanwezig is. “Hier in Colombo vind je in het Nationaal

Archief nog eens vierhonderd meter aan Nederlandstalige documenten. Het probleem was voorheen dat deze waardevolle archieven niet toegankelijk zijn voor niet-Nederlandstalige onderzoekers. Dat is de reden dat we in Leiden met Encompass zijn begonnen.”

Blussé wijst op het gemeenschappelijke verleden van Nederland

en de landen waarmee in de koloniale tijd banden bestonden. “Ook voor die landen zijn de documenten in de archieven cultureel erfgoed, net als voor ons.” Het Encompass-programma moet de jongere generatie historici uit de landen waar het om gaat, de mogelijkheid bieden om met behulp van deze Nederlandstalige bronnen zélf onderzoek te doen. Voordat Yedda Palemeq op de VOC-archieven stuitte, was ze al langer aan het graven in het verleden van de inheemse volken van Taiwan. “Ik ben mee geweest op veldonderzoek om de situatie van inheemse dorpsbewoners te leren kennen. Toen ik de kans kreeg om voor de *Council of Indigenous Peoples* van Taiwan te gaan werken, heb ik die gelegenheid aangegrepen om meer aandacht te vragen voor de inheemse

